Ministerie van Justitie en Veiligheid

Aan de Staatssecretaris Rechtsbescherming

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
23 september 2024

Onze referentie
6024465

Kenmerk
5796979

Bijlage(n)
2

nota

Instemming met verzending nota n.a.v. het verslag wetsvoorstel digitale algemene vergadering aan de TK

Bijlagen

1. Verslag
2. Nota n.a.v. het verslag

1. Aanleiding

De vaste commissie voor JenV heeft op 4 maart 2024 verslag uitgebracht over het wetsvoorstel digitale algemene vergadering privaatrechtelijke rechtspersonen. Dit wetsvoorstel geeft rechtspersonen zoals verenigingen, VvE's, N.V.'s en B.V.'s de mogelijkheid om hun algemene vergaderingen met leden of aandeelhouders straks naar keuze volledig digitaal te houden (in plaats van fysiek of hybride).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending aan de TK van de nota n.a.v. het verslag.

3. Kernpunten wetsvoorstel

1. Privaatrechtelijke rechtspersonen zijn verplicht om jaarlijks met hun aandeelhouders/leden te vergaderen. Dit kan nu alleen fysiek of hybride (fysiek en digitaal). Volledig digitaal vergaderen is nog niet mogelijk.
2. Tijdens de COVID-19-crisis is o.g.v. de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid volledig digitaal vergaderen tijdelijk mogelijk geweest. Er is een behoefte vanuit de praktijk om dit te bestendigen.
3. Het wetsvoorstel faciliteert het houden van volledig digitale algemene vergaderingen. Zo wordt het voor commerciële rechtspersonen, zoals B.V.'s/N.V.'s/coöperaties, mogelijk om volledig digitaal te vergaderen, als daartoe statutair is voorzien. Verenigingen en VvE's kunnen er in de toekomst op basis van een besluit van hun leden voor kiezen om volledig digitaal te vergaderen.
4. De randvoorwaarden voor volledig digitaal vergaderen worden in dit wetsvoorstel geregeld. Een voorbeeld hiervan is het verplicht gebruik van een tweezijdig audiovisueel communicatiemiddel, bijvoorbeeld Webex.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Sector Privaatrecht

Datum
23 september 2024

Onze referentie
6024465

Kenmerk
5796979

4. Toelichting

Inhoud en uitgangpunten wetsvoorstel

Het wordt door het wetsvoorstel voor privaatrechtelijke rechtspersonen mogelijk om een volledig digitale vergadering te houden, waar nu alleen een fysieke of hybride vergadering mogelijk is. Uitgangspunten voor een volledig digitale vergadering zijn:

1. Voldoende draagvlak bij aandeelhouders of leden. Daarom wordt bij commerciële rechtspersonen (B.V./N.V./coöperatie) de eis gesteld dat de mogelijkheid tot digitale vergadering in de statuten wordt opgenomen. Om notariskosten te besparen, wordt het voor verenigingen en VvE's laagdrempeliger gemaakt. Hun leden kunnen door middel van machtiging kiezen voor digitaal vergaderen. Hiermee worden zoveel mogelijk administratieve lasten vermeden.
2. Rechtspersonen worden niet verplicht om (volledig) digitaal te vergaderen, noch om die mogelijkheid aan te bieden. Zij kunnen zelf besluiten of zij hiertoe overgaan. In zoverre wordt de autonomie van de rechtspersoon over interne kwesties gerespecteerd en is het wetsvoorstel faciliterend i.p.v. normerend.
3. Randvoorwaarde is dat een digitale algemene vergadering zoveel mogelijk een afspiegeling moet zijn van de fysieke algemene vergadering (materiële equivalentie). Gebruik van een tweezijdig audiovisueel communicatiemiddel wordt daartoe verplicht gesteld. Dit stelt deelnemers in de gelegenheid om niet alleen te luisteren, maar ook om het woord te kunnen voeren en te kunnen stemmen. Deelnemers moeten ook geïdentificeerd kunnen worden.
4. Om participatie in en deelname aan digitale vergaderingen te bevorderen, wordt de informatievoorziening verbeterd. Leden en aandeelhouders krijgen informatie over hoe zij toegang krijgen tot de digitale vergadering.
5. Tot slot worden de regels voor oproeping voor de algemene vergadering aangepast, zodat oproeping langs elektronische weg (bijv. per e-mail) vereenvoudigd wordt.

Verslag

GroenLinks-PvdA, VVD, NSC, D66 en SP hebben inbreng geleverd voor het verslag. Zij hebben een positieve grondhouding t.a.v. het wetsvoorstel, maar tevens wat kritische vragen, die m.n. gaan over:

i. hoe de interactie tussen leden c.q. aandeelhouders en het bestuur in een (volledig) digitale vergadering gewaarborgd wordt (NSC, GroenLinks-PvdA, VVD, SP);
ii. hoe digitaal minder vaardige leden resp. aandeelhouders toch kunnen deelnemen aan een volledig digitale vergadering (NSC, GroenLinks-PvdA, VVD);
iii. waarom niet is gekozen voor een versterkte meerderheid van aandeelhouders om volledig digitaal vergaderen mogelijk te maken (GroenLinks-PvdA, VVD, D66);
iv. waarom niet is gekozen voor het opnemen van een voorziening om in bepaalde (nood)situaties volledig digitaal te vergaderen, zonder statutaire grondslag of machtiging daartoe (GroenLinks-PvdA, VVD).

U wordt geadviseerd als volgt op de vragen te antwoorden:

i. De interactie tussen bestuur en deelnemers van de algemene vergadering wordt gewaarborgd door het verplicht gebruik van een tweezijdig audiovisueel communicatiemiddel, waardoor deelnemers het woord kunnen voeren en kunnen stemmen.

ii. Uit hoofde van de redelijkheid en billijkheid ex artikel 2:8 BW geldt een inspanningsverplichting voor de rechtspersoon om digitaal minder vaardige deelnemers, waaronder laaggeletterden, in staat te stellen om deel te nemen aan de volledig digitale vergadering. Deze inspanningsplicht kan er bijv. uit bestaan dat duidelijke instructies voor deelname worden gegeven, praktische hulp wordt verleend of wordt gefaciliteerd dat een lid bij iemand anders de vergadering digitaal kan bijwonen.

iii. Een dwingend voorschrift m.b.t. een gekwalificeerde meerderheid of unanimiteit komt weinig voor in Boek 2 BW en is over het algemeen voorbehouden aan besluitvorming over ingrijpende voorstellen (bijv. splitsing van de vennootschap). Hier is niet voor gekozen. Er is voor gekozen om dit aan de rechtspersoon te laten om dit vorm te geven. De rechtspersoon kan zelf in haar statuten bepalen dat hiervoor een versterkte meerderheid nodig is. Hiermee biedt het wetsvoorstel de mogelijkheid tot maatwerk.

iv. Momenteel wordt herziening van het staatsnoodrecht onderzocht. Daarbij zal ook onderzocht worden of het treffen van een nadere (nood)regeling voor de digitale algemene vergadering nodig is en, zo ja, onder welke voorwaarden. Daarbij is denkbaar dat de regeling die was opgenomen in de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid als basis kan dienen.

4.1. Politieke context

- Oud-Kamerlid Nijboer (PvdA) heeft in 2023 gevraagd naar de invoering van de mogelijkheid voor VvE's om digitaal te vergaderen.
- Belangenorganisaties, zoals Vastgoed Management Nederland en Stichting VvE Belang, zijn positief over het wetsvoorstel. Dat geldt ook voor VNO/NCW en de Vereniging voor Effectenuitgevende Ondernemingen ("VEUO"); (grote beursvennootschappen).
- Aandeelhoudersorganisaties zoals de Vereniging voor Effectenbezitters ("VEB") en EUMEDION (organisatie voor institutionele beleggers zoals pensioenfondsen) zijn kritischer, omdat zij vinden dat in digitale vergaderingen minder recht kan worden gedaan aan het recht van aandeelhouders om het bestuur kritisch te bevragen over het gevoerde beleid.

4.2. Afstemming

E.e.a. is afgestemd met BZK, EZK en FIN.

4.3. Communicatie

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing. Alles in deze nota wordt openbaar met verzending van de nota n.a.v. het verslag naar de Tweede Kamer. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.